

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 010-02-2/2020/3
Ljubljana, 3. 6. 2020

EPA 1045-VIII

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15 in 55/20) sprejela

M n e n j e **k Poročilu o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2019**

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 22. seji 3. 6. 2020 obravnavala Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2019.

Komisija se je **seznanila** s poročilom.

Nadzorni svet je v predstavitvi poročila izpostavil nekatere ugotovitve o problematiki, ki se zlasti navezuje na obseg in način financiranja RTV Slovenija (v nadaljnjem besedilu: RTVS) in politiko zaposlovanja. V začetku aprila 2019 je bil sprejet finančni načrt ob zagotovitvi generalnega direktorja, da bo lahko omogočil izvedbo sprejetega programsko-produkcijskega načrta. Upošteva vse prihodke in odhodke je bil za konec preteklega leta načrtovan presežek 32 tisoč evrov. Svet je obenem generalnemu direktorju naložil sprejem načrta ukrepov za uskladitev odhodkov s finančnimi zmožnostmi zavoda za leto 2020, in sicer tako, da finančni načrt za leto 2021 ne bo izkazoval presežka odhodkov nad prihodki iz rednega delovanja. Ob sprejetju Letnega poročila RTV Slovenija 2018 je Svet ugotovil dober milijon izgube, ki je bil pokrit iz presežka prihodkov nad dohodki iz preteklih let.

V sklopu obravnave politike zaposlovanja in zahteve po dolgoročnem zniževanju stroškov dela je Svet večkrat predlagal vodstvu RTVS, da predloži dolgoročni kadrovski načrt za petletno obdobje do leta 2023. Svet ugotavlja, da ni analize oz. posnetka stanja delovnih mest oz. kadrovskih potreb, predlagal je spremembo sistematizacije, ki ne ustreza več realnim potrebam po delovnih mestih, razvoju dejavnosti oz. servisa, ki ga izvaja RTVS. Svet je tudi napotil vodstvo RTVS k sprejetju normativov za vzpostavitev delovnih mest za ustvarjalne poklice. Ker sta Svet delavcev in sindikat RTVS k predlogu ustreznega akta predložila nasprotujoči si mnenji, akt še ni bil sprejet. Svet je izpostavil še problematiko zaposlovanja iz leta 2018 v nasprotju z zakonom in internimi akti. Pristojnemu inšpektoratu je predlagal nadzor oz. pregled stanja, kar pa ni bilo izvedeno. Generalni direktor je predlagal notranjo revizijo, ki je ugotovila večja kadrovska odstopanja, kar slabi poslovanje zavoda, zastareli akt o sistematizaciji pa ne vsebuje ukrepov za nadzor tveganj v zvezi z zaposlovanjem in s tem nad stroški dela. To tveganje izhaja iz zaposlovanja

glede na trenutne potrebe brez dolgoročne kadrovske strategije, iz neobvladovanja zaposlovanja ne po kakovosti ne po obsegu.

Kot je v odgovoru na izpostavljeno vsebino iz poročila pojasnil generalni direktor, je RTVS realizirala programsko-produkcijski načrt kljub finančnim omejitvam. Izpostavil je razkorak med zmanjševanjem stroškov dela in poslovanje v okviru finančnih zmožnosti ter zakonsko določenim poslanstvom RTVS glede izvajanja javne službe. Kot je ocenil, je pomembno vprašanje, kaj bo za uresničevanje zakonskih obveznosti RTVS storila njena ustanoviteljica, da bo zagotovila dolgoročno stabilno finančno vzdržnost zavoda. Na finančno sliko namreč vplivajo tudi drugi dejavniki, na katere vodstvo RTVS nima vpliva. To so dodatni stroški iz naslova sproščenih napredovanj za javne uslužbenke, spremembe plačne lestvice, dogovora med Vlado in sindikati, povečanih premij za kolektivno pokojninsko zavarovanje itd. Kot je pojasnil direktor, je RTVS uspela s kadrovske reorganizacijo znižati število zaposlenih in s tem zmanjšati stroške. Ocenil je, da se zaradi podfinanciranja javne službe s strani ustanoviteljice in zmanjšanja tržnega deleža za okrog 4 milijone iz oglaševanja zaradi pandemije, RTVS sooča s problemom obstoja. Zaradi dodatnega finančnega primanjkljaja je v ospredju razmislek o okrnitvi nekaterih programov.

Predstavnica Sveta zaposlenih je opozorila na krivično obravnavo zaposlenih v javnosti. Zaposleni na RTVS so plačani tako kot vsi ostali javni uslužbenci. Za zadnja napredovanja in uresničevanje dogovora med Vlado in sindikati zavod kot edini ni dobil nobenih dodatnih sredstev, zato zmanjšanje stroškov dela ni izvedljivo brez krčenja obsega programskih vsebin in števila zaposlenih. Svet delavcev je celo pozval Nadzorni svet, da pri pripravi finančnega načrta za 2020, upoštevajoč 9. člen Sporazuma o razreševanju stavekvnih zahtev, pozove Vlado k uresničevanju njenih zavez iz tega sporazuma. Izpostavil je tudi, da so zaposleni na RTVS pri ustvarjanju lastnega programa med najbolj produktivnimi podobnimi servisi v Evropi. Zato si zaposleni prizadevajo za ustrezne delovne razmere za kakovostno ustvarjanje, za kakovosten javni servis za državljane. V ta namen mora RTVS zagotoviti finančno neodvisnost, zaposleni pa ohraniti novinarsko svobodo. Zaposleni zato vztrajajo pri neodvisni uredniški politiki, pri pravici do kritičnosti in opozarjanju na nepravilnosti. Obveščanje javnosti je ustavna naloga javnih medijskih servisov in pomembno za razvoj demokratične družbe. Predstavniki sindikata je k temu dodal razmišljanje o povezavi med medijem, politiko in kapitalom. Ocenjuje, da gre v glavnem za medsebojno ustvarjanje vtisa ter da razprava v javnosti poteka v glavnem na tej ravni. Ob tem pa se pozablja, da je RTVS najboljša in pravzaprav edina medijska hiša v raznovrstnosti svojih programov na kulturnem, izobraževalnem, znanstvenem področju, da ustvarja vsebine za različne skupine državljanov, da je izjemno pomembno vlogo odigrala prav v kriznem obdobju zaradi pandemije in ključno prispevala k obveščanju državljanov v skrbi za njihovo zdravje ter s svojimi kulturnimi, znanstvenimi in izobraževalnimi vsebinami zapolnila odsotnost teh v šolah, javnosti itd.

Komisija je v razpravi kot ključno izpostavila problematiko med sistemom in obsegom financiranja ter vlogo RTVS v družbi. Iz poročila Nadzornega sveta, obrazložitvijo generalnega direktorja o dejavnostih zavoda in položajem zaposlenih je razviden pomemben razkorak med tem, kaj predstavlja RTVS po zakonu in kako ustanoviteljica uresničuje svoje zakonske obveznosti. Problem financiranja je stalno prisoten že vrsto let in vpliva na celovitost uresničevanja programsko-produkcijskega

načrta. Ključna prednost javne RTV je njena programska in uredniška neodvisnost ter skrb za slovenski jezik. Komisija se sicer strinja, da je posebno pozornost treba nameniti pozitivnemu poslovanju, vendar je to mogoče le, če tudi ustanoviteljica uresničuje svoje finančne obveznosti. V nasprotju pričakovanje po racionalizaciji stroškov dela s seboj prinaša poleg zmanjšanja zaposlenih tudi okrnitev programov po svoji raznovrstnosti in kakovosti, kar lahko krepi nek politični interes v ozadju. Zaradi svoje velike teže v javnem življenju je namreč nenehno pod političnim pritiskom.

Komisija izpostavlja, da je javnost vedno bolj naklonjena RTVS, ki predstavlja ogledalo družbi, vedno večje je zaupanje državljanov, česar ni mogoče zanemariti. Boj za politični vpliv nad RTVS hkrati izziva neodvisnost uredniške politike in spodbuja novinarsko avtonomno držo pri zagotavljanju pluralnosti in objektivnega poročanja ter tako omogoča kritično presojo družbe tako novinarjev kot državljanov. Komisija podpira prizadevanje RTVS, vodstva in vseh zaposlenih v zavodu za ohranitev kakovosti programske in produkcijske kompleksnosti in raznovrstnosti ter izboljšanje delovnih razmer. Vzpostavitev dolgoročnega in stabilnega načina financiranja je ključna za uresničitev nalog, ki jih RTVS kot javnemu zavodu posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, nalaga zakon, in sicer RTVS opravlja javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov, slovenskih manjšin v sosednjih državah ter italijanske in madžarske manjšine v Sloveniji.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Janoš Kern.

Sekretarka
Mag. Damijana Zelnik, l.r.

Predsednik
Branimir Štrukelj, l.r.